

Deltentamen i Fysik för Ingenjörer 1 delB (I1): Vågrörelselära och modern fysik

Tid och plats: Tisdagen den 11/3 2003 kl 8.45-12.45 i V-huset

Examinator: Erik Fridell tel 031-7723372, 0703-987196

Hjälpmedel: Typgodkänd räknedosa och utdelad formelsamling

Bedömning: Uppgifterna ger tillsammans högst 60 poäng. Poäng från inlämningsuppgifter adderas till tentamenspoängen. För godkänt krävs minst 30 poäng, för betyg 4 krävs 40 poäng och för betyg 5 krävs 50 poäng. Betyget i hela kursen fås sedan genom addition av resultaten på del A (mekanik) och del B. Betygsgränserna adderas också, dock krävs godkänt på respektive del.

Lösningar: Anslås omedelbart efter tentan

Rättningsprotokoll: Anslås senast 4 april 2003.

Rättningsgranskning: Tisdagen den 8 april 2003, kl 12-13 i rum 3025, 3e våningen
Forskarhus 1, Kemi.

1.

a) En enmeters-linjal rör sej i dess längdriktning med hastigheten $0,6c$ relativt en observatör. Hur lång tid tar det för linjalen att passera observatören? 4p

b) Beräkna hastigheten för en elektron vars kinetiska energi är 2 MeV ($2 \times 10^6 \text{ eV}$) 4p

c) Förklara begreppen egentid och egenlängd inom relativitetsteorin samt i vilket/vilka tröghetssystem man mäter dessa. 2p

2.

Redogör för de postulat som används i Bohrs atommodell. Visa hur man utgående från dessa kommer fram till kvantiserade elektronradier och energinivåer för väteatomen. Visa vidare hur detta stämmer med Rydbergs formel. 10p

3.

En två meter lång sträng är fäst i bägge ändar och vibrerar i grundtonen. Spännkraften är 40 N och strängens massa är $0,1 \text{ kg}$. Amplituden mitt emellan ändarna är 2 cm .

a) Vad är strängens maximala kinetiska energi? 5p

b) Var på strängen är kinetiska energin per längdenhet då störst? 2p

d) Vad är strängens kinetiska energi i det ögonblick då strängens förskjutning ges av $(0,02\text{m}) \sin(\pi x/2)$? 3p

4.

Förklara följande begrepp:

a) Superpositionsprincipen inom vågrörelseläran	2p
b) Kovalent bindning hos molekyler	2p
c) DeBroglie vågor	2p
d) Longitudinell våg	2p
e) Sannolikhetstäthet	2p

5.

Fem elektroner placeras i en endimensionell potentiallåda med oändligt höga väggar och längden $10 \text{ \AA}$. De distribueras så att totalenergin minimeras. Vad är den längsta våglängd på ljus som kan absorberas av elektronerna? 4p

I en annan potentiallåda med ändligt höga väggar finns elektroner placerade så att Fermienergin är 10 eV . Om systemet belyses med elektromagnetisk strålning med våglängden $0,155 \text{ nm}$ så emitteras elektroner med en maximal hastighet av $5 \times 10^7 \text{ m/s}$. Hur stort är steget i potentiell energi som utgör väggarna på lådan? 6p

6.

Man kan göra en kilformad luftspalt genom att placera ett papper i ena ändan mellan två plana glasskivor som ligger på varandra (se figur). Om man sedan belyser glasskivorna med ljus som infaller i normalriktningen så kommer man att se interferensfransar i det reflekterade ljuset. Hur många interferensfransar per meter (längs x) ser man om vinkeln θ mellan glasplattorna är $3 \times 10^{-4} \text{ rad}$ och våglängden på ljuset är 500 nm ? 10p

